

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.Тел. „Свободи“: ВЕrgen 4-0237—4-0807
Тел. У. Н. Союзу: ВЕrgen 4-1016THREE CENTS in the United States of America.
FIVE CENTS elsewhere.

Предеідника компанії Монтгомері-Борд винесли з бюро

Після заняття урядом будинку підприємства Монтгомері-Борд в Шікаго 26 квітня, предеідник підприємства Сувел Л. Евері прийшов наступного дня до урядування в своїм бюро разом зі своїми адвокатами. У своїм кріслі застав він уже підсекретаря торгівлі Вейна С. Тейлора, котрий в імені уряду обняв ведення цілого підприємства. Крім Тейлора був у бюро теж генеральний прокуратор Френсіс Бидл, який приїхав літаком з Вашингтону. Етері сів у сусіднім кріслі і сказав до Тейлора, що він не має права урядувати. В цій хвилині Бидл представив себе, заявляючи, що він є дорадником Тейлора, після чого Тейлор зажадав від Евера, щоб він передав йому книги підприємства. Коли Евері відмовився, Тейлор видав наказ майорови

армії Джанови М. Веберови усунути Евера з бюро. Два воєнки з платуну Вебера взяли за руки, створили в той спосіб штучне крісло і винесли 69-літнього предеідника могутнього підприємства до „елевейтора“ а звідси ще 25 кроків на вулицю перед будинком. Тут узяв його під опіку капітан поліції Тамес Гарисон. — Урядовці підприємства зібралися на нараду цього самого дня, 27 квітня, щоб рішити, чи піддатися під накази уряду, чи зміснати розпочати процес про конституційність такого зарядження президента. Тому, що цю справу порушено в конгресі у Вашингтоні, треба догадатися, що пічнеться судовий процес за те, чи президент має право вирішувати в такий спосіб такі спірні питання, які виявилися при тій нагоді.

ПОЛЬСЬКІ ОФІЦИРИ ПРО ЛЬВІВ.

„Нови Свѣт“ подає допис про віче польських офіцерів в Тель Авів в Палестині, на якому обвинувачувано британського прем'єра Чорчила, що дав згоду на „новий поділ Польщі“. Один з офіцерів сказав таке на адресу Чорчила: „Те, що для тебе є „розумним і едушним“, є для нас втратою половини Польщі з 11 мільонами мешканців“. Згадавши за Вильно і ріку Вілію, цей офіцер ще підкреслив, що й землі над „Прип'єттю, Стиром, Горинем, Збручем і Дністром є для них так само дорогі як ті польські землі, що є над Вислою і Вартою“. Звертаючись в сторону Чорчила, цей офіцер ще говорив таке: „Знай, що в Польщі слово „Львів“, це не тільки назва нашого історичного міста на полуднево-східних землях, але це впродовж 6 століть синонім героїської боротьби польського воєнка, польської жінки, польських „Вірят“ за польськість отсей перли Корони Польської“.

Згадуючи за боротьбу з Гітлером, офіцер ще зазначив, що „не вільно допустити до зменшення Польщі і звуження її границь“. Знов в імені офіцерів зложив заяву, що „не віддамо ні одної пяди польської землі, ні не дозволимо, щоб нарушувалося наші границі, до яких маємо право..., а хтоб з нас, поляків, відважився допустити хочби тільки до дискусії на тему віддання пяди нашої землі, чи її заміни, того будемо вважати за подлого зрад-

„САМОЗВАНЬЧІ ЕМІСАРИ“.

Так називає „Нови Свѣт“ проф. Оскара Лянге з Шікаго і кс. Станіслава Орлеманського з Спрінгфілд, Масс., що виїхали з Злучених Держав до Москви. Каже, що ті „самозванчі висланці“ є „відомимі прихильниками советської розвязки справи Польщі“, та що вони будуть старатись дістатись на „східні землі Польщі, заняті Советами і там зачнуть акцію баламути польської підпольної акції, нібито маючи на це мандат Американської Польонії“. Часопис звиває американських поляків розпочати негайно акцію проти нової „Тарговиці“.

КОНГРЕСМЕНКА ПРО ПОМІЧ ПОЛЯКАМ В СОВЕТАХ.

Серед американських поляків народила великого розголосу конгресменка Джесі Сомнер з Ідиной, що підчас конгресової дебати про Ленд енд Ліз, заявила, що те, що було призначене з Ленд-Лізу для „1,500,000 депортованих Советами поляків“ було Советами „безправно сконфісковане“, та що та поміч до поляків не дісталась. А тепер, казала конгресменка, ще обтяжено польський скарб тим, що забрали Совети.

ника, якому нарід вимирить кару за зраду батьківщини“

ШУКАЄТЕ ПРАЦЮ?

Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Ukrainian Weekly“

Аліантські бомбардування ще зростають

НАЙМОЛОДШИЙ КАПІТАН-УКРАЇНЕЦЬ.

Є ним, як подає „Новий Шлях“, капітан канадської армії Всеволод Ів. Свистун, що має тепер всього 22 роки і вже три роки є в війську. Тепер є в Англії. Часопис пише, що він є наймолодшим капітаном у своїй частині, а може й в усій канадській армії заморем. Капітан В. Свистун є сином адвоката Василя та пані Ольги Свистун з Винніпегу. В цивільному житті був студентом правничого віділу на манітоському університеті.

В АРГЕНТИНІ ЗАКРИВ УРЯД НАЙБІЛЬШУ ГАЗЕТУ.

Найбільшу аргентинську газету, що має світову славу, а це „Ля Пренза“, закрив уряд, репрезентований президентом Едельміром Фарельом і загалом заборонив газетам писати про свободу, про конскрипцію і про релігію. „Ля Пренза“ існує вже 75 літ і вважається за краєву установу в Аргентині.

Газету закрито на п'ять днів.

ЛІПШЕ ВІЕКВІПУВАЛИ ІХ НІЖ ПОЛЬЩА.

ПАТ подає про побут польського прем'єра Станіслава Миколайчика між польськими військовими частинами, підчас якого польські воєнки заявили, що дістали в Англії таке збройне виєквіпування для боротьби з Гітлером, про яке не могли мріти, коли їм приходилось відбивати німецький напад в Польщі в 1939 році... Ясне, що це виєквіпування походить як не в цілості, то певно в половині з Америки.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗА ПОВОРОТ ДО ДЕМОКРАТІЇ.

Новий італійський уряд відбув уже своє перше засідання. Приявні були всі міністри між ними й ті, що не мають спеціальних портфелів.

Постановлено на ньому видати заяву, що цей уряд стоїть за поверненням в Італії зараз повної демократії. Має бути повернений парламент та загальне виборче право так для мужчин, як і для жінок.

Уряд постановив, що по всій Італії мається святкувати день Першого Травня як офіційний день праці. Це є немовби реакція проти фашизму, бо фашистський уряд одним з своїх перших заряджень заборонив влаштування в той день якихнебудь демонстрацій.

Передінвазійне бомбардування Німеччини й окупованих нею країв досягнуло в четвер нові сили. На рейди в той день вилетіло понад 2,200 великих бомбовиків, котрим товаришило відповідне число боєвиків. Вони вдарили по ворожих летунських майданах, залізничних узлах та оборонних позиціях.

Головна атака, з боку британських бомбовиків пішла на Франкфурт над Меном. Американці били головно по Франції, а саме по містах: Нансі, Тул, Бленвіл і Шалон, сір-Марн. За обчисленням військових знавців, американці скинули в цих рейдах між 3,500 — 4,000 тон бомб.

СПОКІЙ НА РОСІЙСЬКОМУ ФРОНТІ Й ПІД РИМОМ.

З східного фронту подають дуже мало вісток, що є рішучим доказом застою в воєнних операціях.

Російський комунікат з четверга вночі подавав вісти про дальші бої на південний схід від Станіславова: мовляв, німці кинули там нові сили повзові й піхотинські, пробуючи вайти якусь слабу точку в советських оборонних лініях. Москва каже, що червона армія ці напади відбила. Каже далі комунікат, що розвіди червоної армії переконалися, що німці концентрують більші сили для нападу.

УКРАЇНСЬКІ ПАРТИЗАНИ ПРОТИ НІМЦІВ.

Той самий комунікат говорить про діяльність одного українського партизанського закону. Мовляв, він викопив один німецький військовий поїзд, зложений з локотиви й 14 возів. Багато німців згинуло в катастрофі.

В іншому місці партизани підложили земні міни під дві дороги на перехрестю й висадили в повітря 8 німецьких моторових возів й два вози, повні амуніції.

МАСА УКРАЇНЦІВ В КРАКОВІ.

ОНА подає з Стокгольму, що шведські кореспонденти доносять з Кракова, що в тому місті появилася останніми часами маса українців, що втікли перед наступом советської армії. Каже, що на вулицях чути тепер в Кракові більше українську мову ніж польську, бо поляків німці вигнали на села. Та українці теж не мешкають у місті, а поза містом, а до міста приходять тільки шукаючи за роботою.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ЩЕ ГІРШЕ ВІЙНИ

Краєва Рада Безпеченства видала свій річний звіт з числа нещасливих випадків у Злучених Державах, кортий певно зацікавить усякого мешканці краю тим більше, що статистика цих випадків подає нам всі признаки суспільного лиха.

Показується, що від вступлення Злучених Держав до світової війни, або, як це звичайно говорить, від Перл Гарбора, в Америці вбито 220,000 осіб, а покалічено 22 мільйони. З того числа в самих комунікаційних випадках згинувло 61,000 осіб, а 2 мільйони 100,000 вийшло з ушкодженнями тіла. В домашніх випадках за той час згинувло 75,000 осіб, а покалічених було 11 мільйонів.

Розміри цього лиха покажуться яскраво з порівняння з воєнними випадками, бо в боях від Перл Гарбора загинуло два рази менше людей, ніж у цій „домашній війні“, що ведеться постійно в границях Злучених Держав. Іншими словами, щодо своєї вбивчості американські нещасні випадки в краю покладали війну щойно на друге місце.

Як з усяким суспільним лихом, так із цим нам треба боротися. І треба з ним боротися на всі можливі способи, бо це лихо так велике, що на один спосіб його звоювати не можна. Це лихо має різні причини, а звичайно кожна причина вимагає іншої заради. Є випадки, завинені людьми. Де причиною є просте недбальство,

там треба боротися проти недбальства всіма законними способами. З другого боку є випадки, спричинені перестарінням машинерії, викликаним війною; проти таких випадків ледви чи можна буде зробити щось путнього перед закінченням війни. Дещо поради тут може збільшення особистої уваги й остороги, але тільки дещо; всім випадкам з тої причини запобігти не дасться. Все таки остануться випадки, в котрих люди будуть гинути й калічитися.

Невжеж на ці випадки нема заради? Невжеж люди мають терпіти мовчки все лихо, яке слідує за такими нещасними випадками? Як від випадку потерпить людина, що кормить свою родину, невжеж ціла родина має оставатися без заради?

Ні, люди вже придумали зараду на таке лихо, а імя цієї заради: забезпечення. Воно самому нещастю не запобігає, але воно дає зараду в матеріяльних клопотах, що виходять з такого нещастя.

Та звісно забезпечення має бути справжнім забезпеченням. Воно мусить бути в певній забезпечуючій організації, яка своїм фінансовим станом дає гарантію, що вона дасть родині забезпеченого таку безпеку, яку вона йому обіцяла. Українські імігранти мають таке забезпечення в Українським Народнім Союзі.

Витали відзначеного сотника-українця

Дня 22. березня б. р. повитано в Йорктоні (Саскачеван, Канада) летунського сотника Осипа Когута з села Зубрець, повіт Бучач, Західна Україна, що прибув до Канади в 1923 році, маючи сім років. В 1941 році вступив він охотником до летунства, а в лютому 1942 р. виїхав до Англії. Звідтам відбув 38 налетів на Німеччину і Італію. Дня 23. вересня 1943 був на чолі летунської команди на німецьке місто ГанOVER. В часі бомбардування ГанOVERу його ранено шрапнелею в груди. Хоч тяжко ранений, з гарматного вогню не втік, доки не вказав як провідник іншим, що далі робити, та поки не скинув з свого літака всіх бомб. Підчас повороту втратив притомність, яку віднаклав доперва в англійським шпиталі. Вкоротці зівстав відзначений за хоробрість і посвяту одною з найбільших королівських відзнак.

Ось такого гостя, як описує „Будучність Нації“, витано бенкетом в українським католицьким парохіяльним домі, при участі багатьох громадян, представників

преси та інших. Адвокат В. Р. Смит, один з промовців на бенкеті, сказав з цієї нагоди так:

„Ми витаємо тут мужа, що хоч не був уроджений в Канаді, однак, як вибухла війна, вкоротці записався до летунів, глянув в очі небезпеці й виявив відвагу в обличчі ворожого вогню... Ніхто з нас не може вихвалитися тим, що ми є уроджені в цім краю, навіть, коли він є третьою чи четвертою генерацією. Це не робить жадної різниці, чи ми французької, німецької, української, англійської, ірландської, чи якої іншої народности, бо ми всі канадійці... Коли сотник О. Когут оповів мені про свій налет на Німеччину з дуже відважним ірландцем, я, яко канадієць ірландського походження, горджуся прекрасним осягом ірландця! Ви також, українці-канадійці, справедливо гордіться з цієї нагоди, що один з вашого народу пішов до бою, відіграв велику роль та вернувся, щоб показати славу народу свого походження, хороброго народу України!“

ЧОРЧИЛ — МІКОЛАЙЧИК.

Польський політик, І. Матушевські, пише в газеті „Нови Свѣт“ з 26. квітня б. р. так: „Певно знаємо, що прем'єр Чорчил запропонував п. Міколайчкови (польський прем'єр. — Св.), щоб він виявив згоду на лінію Курзона, як на „демаркаційну лінію“ між польською і советською адміністрацією на землях Річипосполитої, однак так, щоб польський уряд дав згоду на письмі, яке не буде відразу проголошене, але в якому невинно звучачі слова — „демаркаційна лінія“ — в дійсності означать муть польсько-советську границю“.

Матушевські, твердить, що йому вдалося „ствердити і провирити, що немає ніякого сумніву, що так було“. Супроти цього дораджує польському урядови, щоб він „заперестав у таких обставинах усяку політичну акцію“, бо тепер положення ще погіршилось через заведення цензури, через яку відібрано польському урядови вільну комунікацію з світом і краєм...

Так пише Матушевські й ще додає, що „відповідальність за такі обставини спадає на англійців“, дораджуючи опиратись на — Злучені Держави, що в липні 1941 року вже мало що не підписали декларації, якою мали загарантувати цілість Польщі. Тільки, пише Матушевські, справу поспував тоді ген. Сікорські, підписавши угоду з Советами — 24 години скорше.

„ПРАВОСЛАВНІ ВОЯКИ“ І ПОЛЬЩА.

Польська Агенція Телеграфічна (ПАТ) подає п. н. „Православні польські вояки висказують привязання до Польщі“ так:

„Ген. К. Соснковські дістав таку телеграму від православного військового єпископа о. Сави:

„Зібрані на Воскресній Службі Божій вояки православної віри пересилають панови генералови вирази привязання до Польщі й пана генерала“.

На що ген. Соснковські вислав у відповіді такого листа:

„Бажаю подякувати Вашій Ексцеленції за вирази привязання до Польщі польських вояків православної віри. Як начальний вожд усіх збройних сил Польської Річипосполитої, яка традиційно шанувала всі релігії, я дуже заінтересований судьбою моїх православних підданих. Їх слова привязання до Польщі наповнюють мене відвагою. Прошу прийняти запевнення моєї пошани і поважання“.

НАРІЛІШНЕ вияснення, як одержати Горжанські Папери вишло кожному мужчині або жінчині, по одержанню 10 ц. на кошти пересилки. Інтересованих прошу писати до: Т. R. Kruzanowski, 1104 Marlon St., Camden, N. J. 78.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крови для подружого свідчення.
● Гемороїди й желєки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697
Офісові години 10—7:30; неділя 11—1:30
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

ПРОЖИВ ПОНАД СТО РОКІВ!

В Ланівці (Саскачеван) помер Іван Бучинський, проживши 101 років і 8 місяців. Походив з села Ланівці, повіт Борщів, Західна Україна. Був українцем римо-католицького обряду. Перейшов усі злидні імігранта, прибувши до Канади весною 1899 року та осівши на гомстеді, де жив до останнього дня життя.

FOR VICTORY: BUY BONDS**МИРОН
ЛИТВИН****І СИН****УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ**

Обслуга щира і чесна

383 Morris Avenue,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
І ОКЛИЦЮ

**МИХАЙЛО
НАСЕВИЧ**

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

**ПЕТРО
ЯРЕМА**

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEtrose 5-6577

\$150.00 ЦІЛИЙ
І ВИЩЕ ПОХОРОН

ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ
І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN

FUNERAL HOME

435 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646